

ויכתבו עליהם קודש למנוחתו שפיר עבדי, ותהני ליה לכפרה, וילדיו יתאבלו עליו וקורעין עליו, ואפשר נמי לברך בשם ומלכות ואין חוששין בכך, כי באמת יש עליו התנצלות היכא דחסרי להו ד' תנאים הנז'.

**ועפי"ז** הוריתי לה דמותר לעשות לטובת נשמתה.

רשמתי את אשר חנני השי"ת  
מושה בראנדסדארפער

## הוראה קצא

### בענין קבורה בקומות

בס"ד, א' חוקת כ"ט סיון תשס"ט  
למע"כ הר"ר ... הי"ו רמת בית שמש

בזיון שתהיה האשה קבורה מעל בעלה,  
ע"כ.

**הנני** באתי בשורות אלו כהמשך לשאלתך אמש (מוצש"ק פר' קורח). ע"ד שזקנתך ע"ה השיבה נשמתה לבוראה וכעת אתה עסוק לסדר מקום קבורתה, והחברא קדישא בגוש דן רוצים לקברה בבית הקברות שהקבורה היא בתוך בנין הבנוי קומה ע"ג קומה ומניחים עפר בכל קבר וקבר כדי שיהיה הנפטר מונח על גבי הקרקע. ושאלת דהיות שכבר קברו שם את זקנך ז"ל דהיינו בעלה של זקנתך, ועתה רוצים הח"ק לקבור את זקנתך גם שם מעל קבר בעלה, ושאלת אם אין בזה

**והוריתי** לך שלא ליתן לחברא קדישא לקבורה שם כלל. והגם שבעלה כבר קבור שם, מ"מ אל תיתן לקבורה שם, לא מפני שזה בזיון לקבור אשה מעל בעלה, אלא מפני שקבורה זו אינה נקראת קבורה בקרקע כפי שפסקו גדולי ההוראה וכן שמעתי מאאמו"ר זצוק"ל הכ"מ שקבורה בצורת קומה ע"ג קומה לא נקראת קבורה בקרקע והוי קבורה בתלוש.

**ולענין** מה שהוספת לשאול שאם קבורה כזו אינה נקראת קבורה אם צריך לפנות את זקנך מקברו

למקום אחר, והוריתי לך שאין בכוחי להורות לך לפנותו משם אחרי שכבר מונח וקבור שם.

**אמנם** אחרי שבמשך הלילה יגעת וחפשתי בכתבי אאמו"ר הכ"מ שהשאיר בכת"י, ומצאתי שכבר נשאל בשאלה כעין זה, שהגיעו בני נפטר אחד וסיפרו לאאמו"ר הכ"מ שהבית הקברות שקברו בו את אביהם בנוי בצורה כזו בבנין קומה ע"ג קומה, והורה להם אאמו"ר הכ"מ שחייבים הם לפנותו משם, כי העפר שהנפטרים מונחים שם נחשב כתלוש מן הקרקע ואאין זה קבורה בקרקע, ולכן צריכים לקברו בבית הקברות שהקבורה שם כדת וכדין.

**[וכדי** להבין חומר הענין ודעת אאמו"ר זצ"ל הנני מעתיק כאן מה שמצאתי בכתב ידו בגנזיו בפנקסו וז"ל:

בס"ד פיעה"ק ירושלם ת"ו, כ"ב  
מרחשון תשס"ו לפ"ק  
לכל הנוגעים בדבר הע"י

**הנני** בקוצר מילין להודיע לכל הנוגעים בדבר כי הוריתי להרב ... הי"ו, על דבר אביו הרב ... ז"ל שנקבר בקבורה בקומות שלדעת גדולי הפוסקים

ז"ל קבורה כזו אין על זה דין קבורה, וחובה מוטלת עליו להוציאו משם ולקברו כהלכה.

**ויעזור** השי"ת שיקויים מאמר הכתוב ובלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים אמן סלה.

באעה"ח ביום הנ"ל  
מאיר בראנדסדארפער]

**והנה** אחרי שראיתי דבריו הקדושים של אאמו"ר זצ"ל ומי יבוא אחר המלך ודאי החוב מוטל עליך להשתדל בכל האופנים שתוכל לפנות את זקנך ז"ל מהבית הקברות הנ"ל ולקברו במקום קבורה כדין ומגלגלין זכות על ידי זכאי וכמו שזכית לעשות דבר גדול כזה ולא הנחת לח"ק לקבור את זקנתך בבית קברות זו, כן תזכה גם להעביר את זקינך למקום קבורה כדת וכדין עד יעמוד לגורלו לקץ הימין, ויהי רצון שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולכם, ויקויים בנו מאמר הכתוב ובלע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים ונאמר אמן.

משה בן אאמו"ר גאון ישראל מרן רבי  
מאיר הכ"מ בראנדסדארפער

## הוראה קצב

### בענין הנ"ל

**ג** קבורה משפחתית דהיינו שחופרים בור עמוק בקרקע בו קוברים אחד על גבי השני בהפסק ו' טפחים בין אחד לשני (הגם שמעיקר הדין אין בזה איסור אך לא נהגו כן).

**והוריתי** להם שיעמדו בכל תוקף ולא יניחו לחברא קדישא לקבור את האשה הנ"ל ע"ה בשום אחד מהאופנים הללו, שכן קיבלתי מאאמו"ר זצ"ל היות שהם אסורים מן הדין ואין נחשבים לקבורה בקרקע כלל, וגם האופן הג' שלכאורה אינו מעיקר הדין כבר הורו גדולי הדור החיים עמנו כיום שליט"א וכאלו שהלכו לעולמם זצ"ל שאין לקבור בצורה כזו מאחר שלא היתה מקובלת בכלל ישראל, ולכן יעמוד בתוקף שיקברוה בשדה, וב"ה אחר שהייתי בקשר עם כמה מאנשי הח"ק עלה בידנו להשפיע עליהם שיקברו אותה בקבורת שדה כמנהג ישראל סבא.

**ויעמדו** על הברכה ח"ק גחש"א דקהילת פרושים פעה"ק ירושת"ו ועוד ח"ק פעה"ק שעומדים

בס"ד יום חמישי א' אייר תשע"ג לפ"ק בבי מדרשא היכל הוראה ירושת"ו

**ע"ד** שנשאלתי אודות אשת הגה"צ מיקירי קרתא דפעה"ק הרב ... שליט"א שהלכה לעולמה והיות וטפלו בקבורתה חברא קדישא שיש להם מקומות קבורה בצורה שאינה מקובלת על גדולי ופוסקי הדור הציעו לבני המשפחה שלש אפשרויות לקבורה שלאחרונה הרשויות הממשלתיות דוחקות בחברא קדישא שיקברו בדרך זו כדי לחסוך במקום:

**א** קבורה בכוכים דהיינו שבונים בצמוד לגובה ההר כוכים מבטון זה על גבי זה וזה נראה כמו מדפים בארון ומכניסים הנפטר מן הצד ועל הפתח מניחים את המצבה וכדי שתהיה הקבורה כאילו קבורה בקרקע הם מניחים שלש שקיות עפר ליד ראש הנפטר.

**ב** קבורה בקומות דהיינו שבונים בנין של כמה קומות ובכל קומה שמים עפר ועל העפר מניחים את הנפטר.

על המשמר בדבר זה ואין כופפים  
קומתם לפני השלטונות שרוצים להכריח  
את כל הח"ק שיקברו בדרך שאינה על  
פי התורה ולא על פי המקובל.  
רשמתי את אשר חנני השי"ת  
מושה בראנדסדארפער

### הוראה קצג

בענין קבורת נפטרת יחד עם ספר תהילים שהיתה דבוקה  
בה כל ימיה

שנשאל ממי שציוה להכניס לקברו  
טלית ותפילין שלו והורה שאין לעשות  
כן אלא ימכרו הטלית של מצוה  
והתפילין ויחלקו המעות לעילוי נשמת  
המת לת"ח או לאיזה מצוה גדולה או  
לתת הטלית והתפילין לעני שילבשם אם  
אין לו, ועפי"ז הוריתי שלא יכניסו ספר  
התהילים לתוך קברה ואם רוצים לעשות  
לעילוי נשמתה מוטב שצאצאיה ישתדלו  
לומר תהילים מתוך ספר זה.

**ואחר** שראיתי שעדיין אין דעת  
המשפחה נוחה מזה שאלתי  
את אאמו"ר זצ"ל והוא הסכים לדברי  
ואמר לי שאין לעשות כן בשום אופן  
מתרי טעמי חדא שאסור לגנוז ספרים  
שראוים עדיין לשימוש ותו דאין לחדש

בס"ד, תשס"ג לפ"ק

בבי מדרשא "היכל הוראה" ירושת"ו

**ע"ד** שנשאלתי מהרה"ח ר' ... ... הי"ו  
מפעיה"ק ירושלים ת"ו שחמותו  
שהלכה עכשיו לעולמה וכל ימי חייה  
היתה אדוקה בספר התהילים ולא משו  
מתחת ידה ותמיד היו שפתותיה  
ממללות דברי דוד המע"ה מתוך ספר  
התהילים שלה והיתה אומרת שכשתלך  
מן העולם רצונה שיקברו את ספר  
התהילים יחד עמה במקום קבורתה  
והיות שעתה הלכה לעולמה רצונו לדעת  
אם אפשר לקבור את התהילים יחד עמה  
במקום קבורתה, ועיין בשו"ת חיים ביד  
למהר"ח פלאגי סימן נב שכתב ע"ד מה